

# הלכות הדף היומי

## מסכת יבמות

### תוכן

- א. חתיכה של חטאת טהורה שנתערבה במאה חתיכות של חולין טהורות לא תעלה.
- ב. וכל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל.....2
- ג. למאן אי לכהן מישראל שרי אי לישראל לעולם אסור.....3
- ד. שתי קופות אחת של חולין ואחת של תרומה ולפניהם שתי סאין אחת של חולין ואחת של תרומה ... הרי אלו מותרים שאני אומר תרומה לתוך תרומה נפלה.....4
- ה. מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות נתן סאה ונטל סאה כשר ... עד רובו.....5

### דף פב.

## א. חתיכה של חטאת טהורה שנתערבה במאה חתיכות של חולין טהורות לא תעלה

כשם שנפסק<sup>1</sup> שחתיכה של חטאת שנתערבה במאה חתיכות של חולין, וכן פרוסה של לחם הפנים טהורה שנתערבה במאה פרוסות של חולין, הרי אלו לא יעלו, אלא יאכל הכל לכהנים ככל המדומעות. כך<sup>2</sup> אם בימי החנוכה נתערב<sup>3</sup> נר חנוכה בשאר נרות, לאחר שהודלק<sup>4</sup> וכבה בתוך זמן שיעור ההדלקה<sup>5</sup>, שאסור בהנאה, אפי' אחד באלף לא בטיל, ואסור לקחת אחד מהנרות להדליק בו ולהשתמש בו, או אם הם דלוקים לא ישתמש לאורן, דהוי דבר של מניין. ואפילו במקום שרגילין למכור הנרות במשקל או חפיסה,

<sup>1</sup> רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ו' הלכה כד, ועיין הר המוריה שם.

<sup>2</sup> בתרומת הדשן (סי' ק"ג) כתב דנר חנוכה שנתערבה, הוה דבר שבמנין ולא בטיל. ועיין בט"ז (סי' תרע"ג סק"ו) שתמה עליו, ובשו"ת פנים מאירות (סי' צ"ח) הביא ראיו' מסוגיין להתרומת הדשן ממה שאמרו הכא דפרוסה של לחם הפנים שנתערבה בשאר פרוסות לא בטיל. וכתבו התוס' דלחה"פ חמיר מפי כמו ככרות של בעל הבית, ומשו"ה לא בטיל. וע"כ היינו משום דהוו קדשים חמירי, ואף על גב דאם יתבטלו, אזלא להם דין קדשים, אלמא דאזלינן בתר השתא, ה"נ לגבי דין נרות חנוכה, אזלינן בתר השתא דחשיבי בטיל. אמנם בשו"ת שבות יעקב (חלק ב' סי' ל"ב) דחה דברי הפנים מאירות, וכתב דלעולם יל"פ דמעלתן הוא מחמת שסולתן נקי, והיינו כמוש"כ הרמב"ם (פ"ה מהל' תמידין ומוספין) שמכ"ד סאין מוציאין רק כ"ד עשרון, והיינו טעמא דלא נקט שאר פרוסות דסולת נקי, משום דלא מצוי כ"כ סולת נקי ומסולת.

<sup>3</sup> רמ"א או"ח תרע"ג א

<sup>4</sup> דמקודם לכן לא נאסר דהזמנה לנר חנוכה לאו מילתא היא. מ"ב שם כא

<sup>5</sup> שיותר השמן לאחר זמן שיעורו שהוא חצי שעה לאחר צאת הכוכבים אינו אסור כיון שנעשה מצוותו

# הלכות הדף היומי

## מסכת יבמות

מ"מ נרות של מצוה הכל מונין אותן בכל לילה<sup>6</sup>, ודבר שבמנין חשוב הוא ולא בטיל. וי"א<sup>7</sup> שאין זה דבר שבמנין ובטל ברוב. ובמקום הפסד מרובה יש להקל.

ומה תקנתו ידליק מן התערובות כל כך שבודאי נר של היתר דולק עם נר של איסור, ואז מותר להשתמש אצלו<sup>8</sup>. כגון אם נתערב נר חנוכה א' מדליק שתיים ואם נתערב ב' או ג' ידליק אחד יותר כדי שימצא בו נר של היתר ג"כ. ויש מחמירים<sup>9</sup> שלא לסמוך על זה.

אם נתערב ביום השמיני<sup>10</sup> או לאחר החנוכה, הרי הוא בטל ברוב ומשום כך אם נתערב אחד בשתיים כולם מותרים<sup>11</sup>.

וכן אם הנר שהתערב אינו גדול מספיק בכדי שידליק בו נר כשיעור זמן ההדלקה הרי זה בטל ברוב<sup>12</sup>.

## ב. וכל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל

<sup>6</sup> מגן אברהם בשם תרומת הדשן. ועיין במ"ז מה שמתמיה על התרומת הדשן. ובאמת כמה אחרונים הסכימו דהדין עם התרומת הדשן. עיין בהגהות הגאון ר' עקיבא איגר ובהמד משה ובמור וקציעה ובפנים מאירות [הובא בשערי תשובה] ובית מאיר, כולם הסכימו על ראית התרומת הדשן שהיא נכונה. ובביאור הגר"א משמע שמסכים עם הט"ו, וצריך עיון. שער הציון שם ס"ק כד

<sup>7</sup> שער הציון סימן תרע"ג ס"ק כה דעת המהרש"ל הביאו המגן אברהם ולא הכריע לדינא. ומעמו של רש"ל נראה, דסבירא לה הואיל ונמכרות במשקל אינם נחשבות דבר שבמנין משום שמדליקין אותן במנין, דהמנין לאו משום חשיבות היא אלא המצוה כך היא. שער הציון שם כה

<sup>8</sup> דנ"ח דולק למצותן לכן צריכין הכירא שהודלק לשם מצוה ואם ישתמש אצלו יאמרו לצורכו אדלקיה דלפעמים מדליק כמה נרות משא"כ הכא בתערובות כשידליקין לא ידליקין לשם מצוה כ"א לצורכו ואין צריך נר התירא כ"א דלהשתמש לנר האסור בלבד לא שרינן וכיון דאיכא חד נר היתר תו לא מקרי נהנה מדבר איסור. ביאור הלכה שם ד"ה ואז מותר.

<sup>9</sup> דעת הב"ח ועיין בפרי חדש שהוכיח דהר"ן סובר כן, וכן כתב הגר"א בסימן רס"ד דס"ל דדוקא שמש שעומד למעלה מכל הנרות שרי דאז עיקר תשמישו לאור השמש, משא"כ בזה שמשמש לאור כולן הרי מתנהג ג"כ מנר חנוכה.

<sup>10</sup> שדוקא כשנתערב בתוך ימי חנוכה דחשובין הן דהן ראויין למצוה ביום המחרת אבל אם נתערב ביום השמיני וכ"ש לאחר מכן כבר בטל חשיבותו ודינו לכו"ע כיבש ביבש ובטל ברוב.

<sup>11</sup> מ"ב בב מהט"ו. וודאי שיכול להדליקם כולם בבית אחת אע"ג שלבי איסור שנתערב בהיתר לא יאכל כולם בבית אחת ביו"ד קט. הכא שאני שאפילו לא נתבטל הא התיר רמ"א להדליק מן התערובות כל כך שבודאי נר של היתר דולק עם נר של איסור. וכ"ש הכא.

<sup>12</sup> במחצית השקל דעל כרחו מיירי שנשאר גדול כל כך שראוי להדליקה לנר חנוכה דהיינו, שעדין ידלק חצי שעה, דאם לא כן הלא שוב אינן ראויין לנר חנוכה לפי מה שהוא עכשו ובטל חשיבותן. שער הציון ס"ק כו

# הלכות הדף היומי

## מסכת יבמות

כבר נתבאר במסכת ביצה דף ג: שכל דבר<sup>13</sup> שיש לו מתירין, כלומר שיהיה מותר לאחר זמן, שהתערב במינו, אינו בטל אפילו באלף<sup>14</sup>.

אך אם התערב בשאינו מינו הרי זה בטל בששים כנגדו. והגדרת שאינו מינו מוגדרת על ידי שם הדבר כלומר אם יש להם שמות דומים אפילו שהאעמים שונים הרי אינו בטל ואם שמותיהם שונים אפילו שטעמיהם דומים הרי זה בטל בששים.

כלי<sup>15</sup> שנאסר בבליעת איסור, שנתערב באחרים ואינו ניכר, בטל ברוב, ואין דנין אותו כדבר שיש לו מתירין לפי שצריך להוציא עליו הוצאות להגעילו, וכל כיוצא בזה. ויש להחמיר להגעיל הכלים שאפשר בהגעלה. ובכלי חרס שאי אפשר בהגעלה מותר כשהבלועות הן ממינים שווים. וכשהבלועות הן ממינים שאינם שווים, צריך להמתין עד אחר מעת לעת ומותר<sup>16</sup>.

## ג. למאן אי לכהן מישראל שרי אי לישראל לעולם אסור

אדם שבישל במזיד בשבת אותו מאכל אסור לו לעולם ולאחרים עד מוצ"ש. ואם נתערב בשבת דבר שנתבשל במזיד<sup>17</sup> באחרים, י"א<sup>18</sup> שאינו מתבטל ואסור לו בשבת ליהנות מזה, שמכיון שלמו"ש יהיה מותר לאחרים נקרא דבר שיש לו מתירין ואינו בטל אפילו באלף, וי"א<sup>19</sup> שאינו אסור, ויש לנהוג

<sup>13</sup> שו"ע ונו"כ יו"ד קב א

<sup>14</sup> בטעמו של דבר נחלקו הראשונים: רש"י ביצה ג ב' "הואיל ויש לו מתירין לאחר זמן לא יאכלנו באיסור ע"י ביטול". (והביא סברא זו הט"ז יו"ד סי' ק"ב סק"א) בר"ן (נדרים נב.) – מובא בט"ז שם ס"ק ב' פ"י דרבנן ור"י נחלקו האם מין במינו בטל דלרבנן בטל ברוב או בס' ע"ע תערובות ולר"י אינו בטל אפי' באלף ורבנן מחשיבים כמינו את מידת איסורו של החפץ ולכן מב"מ בטל אך היתר בהיתר לא בטל. כיון שדומה לחבירו גם במציאות וגם במידת איסורו ודשיל"מ היתר הוא למחר עיין פמ"ג בשער התערובות חלק שלישי פ"ב ד"ה דשיל"מ בשם הצ"צ שאלה ס"ט והפר"ח ק"ב ז' דנ"מ בין שני הטעמים בדבר שיש עליו שני איסורים ואחד מהם דשיל"מ דלטעם רש"י אינו בטל דעד שתאכלנו באיסור גדול תאכלנו באיסור קטן ולפי הר"ן בטל כיון שישאר אסור לעולם והוא עצמו השיג עליהם קצת מל' רש"י שם ד"ה שיש לו מתירין "שיכול לאכלו אחר יו"ט בהיתר גמור" אמנם ביו"ד סי' ק"ב משב"ז ז' שנסתפק גבי מי שנדר מבשר נבילה משמע דס"ל לדינא כצ"צ ובש"ך שם ס"ק ח' נמי משמע הכי מדהצריך להמתין מעל"ע גבי כלי איסור שנתערב כיון דאית ליה היתר מאיסור דאו' ע"י נטיל"פ אמנם יש לחלק דעכ"פ מאיסור דאו' הותר לגמרי ועיין ח' חת"ס ביצה ד א' ד"ה וע"ש דאע"ג דס"ל כהצ"צ הנ"ל בספק איסור ויש גם איסור דשיל"מ אפי' לסברת הר"ן איכ"ל דהוה כהיתר בהיתר

<sup>15</sup> שו"ע ומו"כ שם ג ד

<sup>16</sup> הוות דעת חידושים שם ס"ק ז

<sup>17</sup> אבל בשוגג ודאי אסור לכו"ע דהוי דבר שיש לו מתירין לכולם. שער הציון שם יב

<sup>18</sup> דעת המ"א

<sup>19</sup> בחות דעת שם

# הלכות הדף היומי

## מסכת יבמות

כדעה ראשונה<sup>20</sup>. וכ"ז למבשל בעצמו, אבל לענין אחרים לכו"ע מקרי דבר שיש לו מתירין. ואסור להם עד מוצ"ש.

אך אם התערב במוצאי שבת מותר לכו"ע שאם למבשל הרי אין לו בו היתר, עולמית ואם לאחרים הרי מותר להם מיד מוצ"ש<sup>21</sup>.

## ד. שתי קופות אחת של חולין ואחת של תרומה ולפניהם שתי סאין אחת של חולין ואחת של תרומה ... הרי אלו מותרים שאני אומר תרומה לתוך תרומה נפלה

כבר התבאר במסכת פסחים דף ט: ששתי קדרות<sup>22</sup> אחת של היתר ואחת של איסור, ולפניו שתי חתיכות אחת של היתר ואחת של איסור, אם החתיכה היא מאיסור דרבנן, כגון שומנו של גיד וגבינה של עובר כוכבים וכיוצא בו אפילו איסור שיש לו עיקר בדאורייתא, ונפלו אלו לתוך אלו, מותרים, שאנו תולים לומר האיסור נפל לתוך האיסור וההיתר לתוך של היתר. ואפילו אם ההיתר שבקדרה אינה רבה על שלפניה.

וכן הדין אם לא היה כאן אלא קדירה אחת של בשר שחוטא, ונפל בה אחת מאלו השתי החתיכות, אפילו אם ראויות להתכבד<sup>23</sup> ואין ידוע איזו היא, אנו תולין דשל היתר נפלה, אפילו אין ההיתר רבה על האיסור, מלבד באיסורים האסורים במשהו שצריך רוב<sup>24</sup>. או אם לא היה כאן אלא חתיכה אחת מאיסור דרבנן, ויש שתי קדירות, אחת של היתר ואחת של איסור, ואין ידוע לאיזו נפלה, גם בזה תולין להקל.

אם נתערבו תחלה חתיכה בחתיכה א"כ כיון דאתחזק איסורא בב' חתיכות כל אחד ואחד דנים אותו כגופו של איסור ואין שייך לומר ספיקא דרבנן לקולא<sup>25</sup>. אך אם היו ניכרות גם אחר שנתערבו זה בזה, ורק עתה כשנפלו לקדירות אינם ניכרים. מותרים כנזכר.

<sup>20</sup> בשו"ת רב פעלים ח"א סי' י"ז שלמעשה אין להקל, דהו"ל כחובא ואיטלולא שלעברין עצמו יתירוהו בשבת ולאחרים יאסרוהו, והביא דבריו בבן איש חי פ' בא אות ב' וכה"ח סקמ"ו.

<sup>21</sup> שער הציון שם ס"ק יג, ובשו"ע הרב סעי' ד' בהבנת דברי המג"א אסר לעברין במזיד את התערובת לעולם, כיון שלא נתבטל בשבת עצמו, שוב אין מתבטל לעולם, עיין שם. אך הגרעק"א ושאר אחרונים התירו במוצ"ש גם לעברין, ובתה"ד סק"ה שאין כ"כ להחמיר כהמג"א, וכ"כ בכה"ח סקמ"ו שדי לנו שנחמיר לעברין עד מוצ"ש, כיון שיש מתירין גם בשבת עצמו. ודע, שבנתערב במוצ"ש לדברי הכל בטל מיד ואף לעברין, כיון שלעולם לא היה בגדר דבשיל"מ, וכמ"ש בשעה"צ סק"א.

<sup>22</sup> שו"ע ונו"כ יו"ד קיא, א

<sup>23</sup> שהרי גם זה אינו אלא איסור דרבנן ש"ך ובה"ט ס"ק ג.

<sup>24</sup> חו"ד שם חידושים ב

<sup>25</sup> בה"ט שם, ג.

# הלכות הדף היומי

## מסכת יבמות

דף פב:

### ה. מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות נתן סאה ונטל סאה כשר ... עד רובו

משקים הפוסלים<sup>26</sup> את המקוה בנפילתם לתוכו, אם יש בו ארבעים סאה ונפל לתוכו סאה אחד מהם אף על פי שנטל מתוכו סאה אחרת כנגדו כשר, שכבר נתבטל בארבעים סאה מים שבו ונעשו גם הם מים, ואפילו עשה כן עד י"ט פעמים, שעדיין נשאר בתוכו כ"א סאין מים נקיים שהם רובו כשר<sup>27</sup>, אבל יותר מכך הרי הם פוסלים את המקוה<sup>28</sup>.

אבל אם נפל לתוכו מים שאובין כיון שמכל מקום מים הן לא החמירו בו כל כך, אלא אפילו עשה כן עד עולם כגון שנפל סאה מים שאובין למקוה שיש בו ארבעים סאה כשרין ונטל מתוכו סאה אחרת כנגדן, וחזר ונפל לתוכו סאה שאובין ונטל מתוכו סאה אחרת מים כשרים, אפילו עשה כן עד עולם כשר, כיון שמכל מקום מים הן, ושאובין דרבנן אמרינן קמא קמא בטיל, ולא עוד אלא שהוכשר עד שחזר ומבטל אם ישאר בתוכו. ויש מחמירים<sup>29</sup> גם במים שאובים שרק אם נשאר רובו כשר כרין שאר משקים. ועל אף שהעיקר

<sup>26</sup> שו"ע יו"ד רא כד

<sup>27</sup> ואע"ג שבאיסורים לח בלח בעי' ששים התם משום שהוא נותן טעם אך הכא שאינו ענין למעם מהני רובא כמבואר ברשב"א בסוגייתו.

<sup>28</sup> עיין שו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן רכא מה שהקשה בנו של רע"א "תמה אני הרי כשנוטל נוטל מהתערובות לפי חשבון, וכמ"ש הר"ש הביאו הב"י, א"כ בכל פעם שנותן לתוכו משקה פוחת בנפילת המים וא"כ יכול לעשות כן שלשים פעמים ויותר ועדיין ישאר רוב מים. ויכילנא להעמיד הדין כמ"ש בש"ע וליישבו, אלא דמסתפינ' שלא יקובל בבי מדרשא דאאמ"ו נ"י והוא די"ל ע כיון דאפשר שיטול ממין א' מש"ה חיישינן אם יטול כ' פעמים דלמא נוטל כולו מים ולא ישאר רובא ומה דהקשתי דנתלי לקולא ולסמוך על שאני אומר י"ל כיון דרובא מים אין לסמוך על שאני אומר לפי חשבון נוטל דאדרבא אמרי' כל דפריש מרובא פריש ונטל כולו מים" ועיי"ש רכב כה מה שהשיב לו.

<sup>29</sup> דעת הרמב"ם וכן הביא הב"י הרשב"ץ שכ"כ בשם הראב"ד (בבעלי הנפש שער המים א) וכ' אף על פי שהאחרונים הסכימו להכשיר מ"מ אין ראוי להכניס הראש בין המחלוקת ע"כ. ש"ך שם סג

# הלכות הדף היומי

## מסכת יבמות

כדעה ראשונה אין ראוי להכניס הראש בין המחלוקת<sup>30</sup>. אולם במעין הנובע<sup>31</sup> אין לחשוש.

י"א<sup>32</sup> שכששואב ממי המקוה המים קרים כדי שיוכל להחם אותו ואח"כ מחזיר לתוכה מותר ואין בזה חשש נטל סאה ונתן סאה, כיון שאינו נותן ממקום אחר<sup>33</sup>. וי"א<sup>34</sup> שרק בשעת הדחק יש לסמוך על זה. וי"א<sup>35</sup> שאין להקל בזה כלל. וכן נהגו לעיקר.

מקוה שהתחתונה מליאה מים כשרים, ועליונה שטובלין בה היא מים שאובין, ועליונה מחוברת להתחתונה בנקב כשפוררת הנווד שברצפה המפסקת ביניהם, ופתוח הנקב תדיר, וי"א<sup>36</sup> שמותר

<sup>30</sup> וכ' בלחם ס"ק ק"ט ושמלה ס"ק כ"ד דראוי להחמיר כן עיין שם ועיי' בשו"ת השיב משה חיו"ד סי' מ"ה במקוה כזה ששאבו ממנו כ"פ עד כי נהיתה נטל סאה ונתן סאה ויש לחוש כחומרת הפוסקים הנ"ל עכ"ז העלה להתיר בשעת הדחק כפסק המחבר בזה רק מה שאפשר יזהרו שלא לשאוב אחר הנתינה עיין שם וכן עיי' בשו"ת אהל אברהם (להג"מ אברהם שאנ ז"ל), כן עיין בשו"ת חיים ביד הספרדי (להג"מ חיים פלאני ז"ל) חיו"ד סי' מ"ט, שכשהוא טירחא גדולה והפסד מרובה אין להחמיר על זה.

<sup>31</sup> בב"י [עמוד רס"א ד"ה אבל] מבואר שטעמו של הרמב"ם [מקואות ד, ז] מפני מראית העין, שיאמרו שכולו הוא שאוב. ולפי זה נראה לענ"ד דמקוה שהוא מעיין הנובע ליכא חשש, שידוע שמעיין זה אין דרכו לפסוק. דנוול מרבבה שם. וכן מוכח בבעלי הנפש שם שביאר למה אין מים שאובים פוסלים וז"ל וטעמא דמלתא משום דכתיב מעין ומקוה מים יהיה טהור, אלמא דומיא דמעין הוא, ומעין אפילו בריבויא לא מיפסיל כדכתיבנא לעיל.

<sup>32</sup> בשו"ת שירי טהרה להגמ"הרש"ק ז"ל תשו' מ"ה לס' ר"א, אך אח"כ הניח זה בצ"ע, וכן בשו"ת אבני נזר (להג"ה צ"מ סאכאטשוב ז"ל) ח"ב מיו"ד סי' ע"ב שהעלה להקל, בשו"ת בית שלמה ח"ב מיו"ד סי' נ"ט  
<sup>33</sup> די"ל דכל דעת הפוסקים המחמירים הוא רק מפני מראית העין בנתן סאה ממקום אחר אבל כאן הרי מחזיר אותם כשהיו.

<sup>34</sup> עיין בבית שלמה בס' ס"ב שכ' שיש מעלה למי המעיין במקוה גם בזה כיון דבמקוה של מי גשמים יש חשש נתן ונטל סאה היינו כד' הראב"ד והרמב"ם ובה צווחו כבר רבים וכן שלמים על שנהגו להקל עיי' שנוטלי' מים מהמקוה כדי לחממה עיין שם.

<sup>35</sup> לפי"ד רבינו בדברי חיים בתשו' ח"א הו"מ סי' ל"ז דרק לשיטת הרמב"ם יוכל להיות דהטעם בזה משום מראית עין אבל לפי"ד הראב"ד נראה שהוא מדאורי' ובלי טעם משום מראית העין ולפי"ז אין להקל אפי' בשעת הדחק וכמו שהעלה שם. וגם עיי' בספרו דברי חיים על הל' מקואות סעי' כ"ו בסופו שכ' שבדאי' שחוששין לזה ועובדא ידענו שסיפר לי אאמור"ר הגה"ק זי"ע שבימי עלומיו הי' בק' פרעמישלא משובתי ש"ק [עם אביו הגה"ק זי"ע] והי' אז הרב מרא דאתרא שם הגאון המפורסם בעל שו"ת בית יצחק ז"ל (שהי' אח"כ אבד"ק לבוב) ועמד בעש"ק כמו שעה ויותר בבית המרחץ סמוך להמקוה להזהיר ולמנוע ולהרעיש שלא ילכו לשאוב מהמקוה בכדים של עץ לצורך הזיעה כדי שלא יהי' אח"כ שאלת נטל סאה ונתן סאה שהוסיפו קודם מבילת הנשים: וכן אנן בענייתן בשו"ת מנחת אלעזר חלק ה' (כת"י) סי' ע"ז בתשובה לק"ק קרעניצא לכבוד הרב וכו' מו"ה נטע שלמה שליסס על נ"י העליתי להחמיר בנתן סאה ונטל סאה וציינתי ג"כ לדברי רבינו הדברי חיים בתשו' הנ"ל דרכי תשובה שם קבח

<sup>36</sup> עיי' בשו"ת אמרי יושר ח"א סי' קנ"א ע"ד חשש הרב השואל מחמת נתן סאה ונטל סאה כיון שעליונה מחובר לתחתונה עיי' נקב כשפה"נ הוי כמקוה א' ועיי' ניקוי כמה פעמים לא נשאר בתחתונה מ"ם מקוה או י"ל דאף שמנוקב כשפוח"נ אין המים מתערבין כלל כמו שרואין בחוש שאף שעליונה חמה התחתונה צוננת והעלה להתיר דאין בזה משום נתן סאה ונטל סאה בכה"ג וכ"כ בלחם ושמלה בזה ס"ק נ"ד דאין בזה כשמחובר בברוא משום נתן סאה ונטל סאה.

# הלכות הדף היומי

## מסכת יבמות

לסתום את הפתח שביניהם ולרוקן את העליונה כדי להחליף את המים וכ"ש כדי לחמם ולהחזירם לעליונה. וי"א<sup>37</sup> שאין להקל בזה, וכן נהגו.

ובימנו<sup>38</sup> חששו רוב הפוסקים לדעת האב"ד שפסול נתן סאה ונטל סאה במים שאובים ביותר מרובו הוא מדאורייתא, וחששו משום כך במה שנהגו למלאת מקוה על ידי "בור זריעה", כלומר שחופרים סמוך למקוה בור שבו מתאספים מי גשמים בשיעור ארבעים סאה לפחות ואחר כך מביאים מים דרך ברז מימי העיר וזורעים אותם תוך בור זה ונכשרים בכך משאיבתן, וכשמתמלא בור הזריעה המים יוצאים דרך נקב שיש בכותל אל תוך המקוה, שלשיטת הראב"ד לא יועיל שהרי זה ממש נתן סאה – מי העיר ונטל סאה – המים שיוצאים לבור שבהכרח מתחסר מהארבעים הראשונים.

וכן חששו בבור השקה לבד, שאם הוא פתוח מרובי הטבלים דכל פעם מגביהים את המים ייכנסו מהמקוה לאוצר ההשקה, ומוציאים מתוכו ומכניסים שאובים והרי זה נטל סאה ונתן סאה.

ולכן רבים נהגו לעשות בור זריעה, ובור השקה המכיל שמונים סאה ומחלקים בטבלת בטון את בור ההשקה לשתיים, ועושים נקב כשפופרת הנאד בחלקו העליון של בור ההשקה ונקב בטבלת הבטון וכך גם אם יהיה נ"ס ונ"ס מהנקב העליון הרי מ"מ מוכשר על ידי החיבור בנקב שבטבלת הבטון אל השני.

<sup>37</sup> שחששו לדעת הראב"ד שפסולו מן התורה  
<sup>38</sup> שערי מקואות בשו"ע שם ובעמוד שנה – שנה